

BẢN GIẢI TRÌNH CHỈNH SỬA SAU PHẢN BIỆN ĐỘC LẬP

Họ tên nghiên cứu sinh: Nguyễn Thị Hồng Hà

Khóa: 2022

Ngành: Tài chính - Ngân hàng

Tên đề tài: Tác động của phân cấp tài khóa đến phát triển bền vững – vai trò của đổi mới xanh và rủi ro địa chính trị

Người hướng dẫn khoa học 1: PGS. TS. Lê Hùng Sơn

Người hướng dẫn khoa học 2: PGS. TS. Trần Thị Kim Oanh

NỘI DUNG GIẢI TRÌNH

I. Góp ý của Chủ tịch HĐ: PGS. TS. Phạm Tiến Đạt

Nội dung góp ý	Giải trình chỉnh sửa	Trang, mục
Về hình thức, diễn đạt Nhiều lỗi chính tả cần khắc phục. Số trang bị lỗi phong chữ.	Tác giả đã rà soát và chỉnh sửa các lỗi chính tả, lỗi phong chữ	
Tác giả đã trình bày riêng rẽ các lý thuyết liên quan đến phân cấp tài khóa, đổi mới xanh và rủi ro địa chính trị. Tuy nhiên, phần cơ chế điều tiết (moderating mechanism) của hai yếu tố sau đối với mối quan hệ giữa PCTK và PTBV còn thiếu rõ ràng. Cần bổ sung các lý thuyết nền tảng hoặc lập luận để làm rõ tại sao và bằng cách nào đổi mới xanh hay rủi ro địa chính trị lại có thể điều tiết mối quan hệ này.	Tại mục 2.1.6, tác giả đã trình bày cơ chế điều tiết của đổi mới xanh đến mối quan hệ giữa PCTK và PTBV thông qua các lý thuyết: Lý thuyết quan điểm dựa trên nguồn lực, Lý thuyết khuếch tán đổi mới, Lý thuyết hành vi có kế hoạch. Tại mục 2.1.7, tác giả đã trình bày cơ chế điều tiết của yếu tố rủi ro địa chính trị đến mối quan hệ giữa PCTK và PTBV thông qua các lý thuyết: Lý thuyết thể chế, Lý thuyết lựa chọn công và	Trang 42-44, mục 2.1.6, 2.1.7,

	Lý thuyết phụ thuộc tài nguyên.	
Ở phần phát triển giả thuyết, tác giả chủ yếu dựa vào các nghiên cứu thực nghiệm trước đó. Điều này là chưa đủ về mặt học thuật.	Tác giả đã bổ sung thêm các lý thuyết vào phần lập luận và phát triển giả thuyết nghiên cứu	Trang 67-68, Mục 3.2.1
Về cách đo lường phát triển bền vững trong các nghiên cứu trước: Tác giả có đề cập rằng phần lớn các nghiên cứu trước đo lường phát triển bền vững thông qua các chỉ tiêu môi trường đơn lẻ (CO ₂ , phát thải, dấu chân sinh thái...) không phản ánh đầy đủ bản chất đa chiều của phát triển bền vững. Từ đó, chưa chỉ ra được việc sử dụng chỉ số tổng hợp (như SDGs) khắc phục hạn chế gì so với các nghiên cứu trước (luận giải dựa vào cách đo lường chỉ số SDGs).	Tác giả đã bổ sung phần luận giải ưu điểm của việc sử dụng SDGI đo lường PTBV so với các chỉ tiêu môi trường đơn lẻ	Trang 61-63, Mục 2.3
Với 4 chủ đề nghiên cứu về PCTK, PTBV, ĐMX và RRĐCT, xoay quanh 4 vấn đề này tác giả cần trình bày các xu hướng nghiên cứu về các mối quan hệ phát sinh. Liệu có mối quan hệ qua lại lẫn nhau hay không?. Tuy nhiên tác giả cần phân tích các xu hướng nghiên cứu để thể hiện lựa chọn theo hướng tác động 1 chiều đó là: tác động của PCTK tác động đến PTBV của các quốc gia; Tương tự khẳng định vai trò điều tiết của ĐMX và RRĐCT cũng tác động đến mối quan hệ PCTK tác động đến PTBV. Vấn đề quan trọng này cần đưa ra cơ sở và lập luận logic và thuyết phục hơn.	Tác giả đã bổ sung phần phân tích các xu hướng nghiên cứu liên quan đến PCTK, PTBV, ĐMX và RRĐCT tại phần tổng quan các nghiên cứu	Trang 44-45, 51-52, 60, mục 2.2.1, 2.2.2
Với các khái niệm lớn như phát triển bền vững và phân cấp tài khóa, có nhiều chỉ số và phương pháp đo lường khác nhau. Luận án cần giải thích	Tác giả đã bổ sung ưu điểm của việc lựa chọn SDGI đo lường PTBV so	Trang 62-63, mục 2.3

<p>rõ lý do lựa chọn các chỉ tiêu đang sử dụng, ví dụ dựa trên khả năng tiếp cận dữ liệu, ưu điểm về độ bao quát hay tính đại diện, hoặc hạn chế của các chỉ số thay thế khác. Nếu có thể, nên gắn với một khung lý thuyết hỗ trợ việc lựa chọn thước đo, nhằm tăng tính thuyết phục học thuật.</p>	<p>với các thước đo riêng lẻ khác</p>	
<p>Về vai trò điều tiết của cửa đổi mới xanh và rủi ro địa chính trị trong các nghiên cứu thực nghiệm: nghiên cứu xem xét vai trò điều tiết của hai yếu tố này đối với mối quan hệ giữa phân cấp tài khóa và phát triển bền vững chưa được tổng hợp một cách rõ ràng, tác giả cần nhấn mạnh chưa có các nghiên cứu kết hợp đồng thời phân cấp tài khóa – đổi mới xanh – rủi ro địa chính trị.</p>	<p>Nghiên cứu đã bổ sung phần nhấn mạnh chưa có các nghiên cứu kết hợp đồng thời phân cấp tài khóa – đổi mới xanh – rủi ro địa chính trị.</p>	<p>Trang 60, Mục 2.2.4</p>
<p>II. Góp ý của Phản biện 1: GS. TS. Đặng Văn Dân</p>		
<p>Tác giả cần bổ sung phần tóm tắt luận án ở đầu văn bản, bao gồm cả tiếng Việt và tiếng Anh, theo đúng thông lệ chuẩn của một luận án tiến sĩ. Phần này nên tóm lược ngắn gọn mục tiêu, câu hỏi nghiên cứu, phương pháp, kết quả chính và đóng góp khoa học.</p>	<p>Tác giả đã bổ sung theo đúng quy định</p>	
<p>Luận án hiện chưa trình bày rõ cơ sở lý thuyết cho mối quan hệ có dạng hình chữ U ngược giữa phân cấp tài khóa (PCTK) và phát triển bền vững (PTBV). Trong khi đây là một giả định trung tâm của nghiên cứu, tác giả cần làm rõ về cơ sở lý luận dẫn đến kỳ vọng quan hệ phi tuyến này (ví dụ: lý thuyết liên quan đến hiệu quả phân cấp – phi tập trung hóa quá mức làm giảm hiệu quả quản lý tài khóa...).</p>	<p>Tuy không nói rõ cơ sở lý thuyết cho mối quan hệ hình chữ U ngược giữa PCTK và PTBV, luận án đã có những lý thuyết khẳng định mối quan hệ phi tuyến của 2 yếu tố này như Mô hình phân cấp của Tiebout</p>	<p>Trang 21-22, mục 2.1.2.2; Trang 67-68, mục 3.2.1,</p>

<p>Với các khái niệm lớn như phát triển bền vững và phân cấp tài khóa, có nhiều chỉ số và phương pháp đo lường khác nhau. Luận án cần giải thích rõ lý do lựa chọn các chỉ tiêu đang sử dụng, ví dụ dựa trên khả năng tiếp cận dữ liệu, ưu điểm về độ bao quát hay tính đại diện, hoặc hạn chế của các chỉ số thay thế khác. Nếu có thể, nên gắn với một khung lý thuyết hỗ trợ việc lựa chọn thước đo, nhằm tăng tính thuyết phục học thuật.</p>	<p>Tác giả đã bổ sung phần lý giải việc lựa chọn SDGI đo lường PTBV và phân cấp thu/chi ngân sách để đo lường PCTK</p>	<p>Trang 61-62, mục 2.3; Trang 71, mục 3.2.2</p>
<p>Trong luận án, tác giả có trích dẫn phương pháp GMM hệ thống (System-GMM) nhưng ghi nhận sai người đề xuất. Cần lưu ý rằng Arellano và Bond (1991) chỉ phát triển GMM sai phân (Difference GMM), trong khi System-GMM được phát triển bởi Blundell và Bond (1998) và Arellano & Bover (1995). Cần trình bày lại phần lý thuyết GMM cho chính xác và đầy đủ hơn.</p>	<p>Tác giả đã điều chỉnh lại phần trích dẫn</p>	<p>Trang 6, mục 1.4</p>
<p>Tác giả sử dụng phương pháp ước lượng Bayes, song lập luận lựa chọn phương pháp này còn mỏng và mang tính khẳng định nhiều hơn là chứng minh. Trong khi đó, các mô hình với mẫu nhỏ, có vấn đề về nội sinh, phương sai thay đổi và tự tương quan có thể xử lý được bằng nhiều phương pháp khác (ví dụ, LSDVC, GMM, ML, bootstrap...). Do đó, nếu vẫn giữ Bayes, cần bổ sung thêm các động cơ lựa chọn.</p>	<p>Tác giả đã bổ sung lập luận của việc sử dụng phương pháp Bayes trong luận án</p>	<p>Trang 77-78, mục 3.3</p>
<p>III. Góp ý của Phản biện 2: PGS. TS. Nguyễn Thị Mỹ Linh</p>		
<p>Nội dung góp ý</p>	<p>Giải trình chỉnh sửa</p>	<p>Trang, mục</p>
<p>Mục 1.1: Tính cấp thiết của đề tài: Phần trình bày đã làm rõ được bối cảnh nghiên cứu và lý do lựa chọn đề tài. Tuy nhiên, tác giả cần nhấn mạnh rõ hơn đóng góp của đề tài đối với lĩnh</p>	<p>Tác giả đã điều chỉnh nội dung tính cấp thiết của đề tài</p>	<p>Trang 1-2, mục 1.1</p>

<p>vực tài chính công và quản trị ngân sách nhà nước, tránh nghiêng nhiều sang góc độ môi trường – phát triển thuần túy. Đồng thời, làm rõ hơn vấn đề chính sách tài khóa cụ thể mà phân cấp tài khóa đang đặt ra trong bối cảnh thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững.</p>		
<p>Mục 1.2: Mục tiêu và câu hỏi nghiên cứu: Tác giả cần rà soát lại sự tương thích giữa mục tiêu nghiên cứu, câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu. Cụ thể, mục tiêu và câu hỏi số (2) & (3) cần điều chỉnh thứ tự.</p>	<p>Tác giả đã điều chỉnh phần câu hỏi NC</p>	<p>Trang 4, mục 1.2.2</p>
<p>2.1.2.2: Tác giả đưa rất nhiều lý thuyết về phân cấp tài khóa cũng như các mô hình phân cấp. Tuy nhiên, nên có phần nhận xét tổng hợp, gắn lý thuyết với mục tiêu nghiên cứu (Thay vì chỉ liệt kê đơn thuần các lý thuyết liên quan đến phân cấp tài khóa).</p>	<p>Tác giả đã bổ sung phần nhận xét tổng hợp</p>	<p>Trang 21-25, mục 2.1.2.2</p>
<p>Tác giả cần làm rõ vai trò điều tiết (moderating effect) của đổi mới xanh và rủi ro địa chính trị về mặt lý thuyết. Cụ thể, tại mục 2.1.6 và 2.1.7 (Vai trò điều tiết của đổi mới xanh và rủi ro địa chính trị), nội dung trình bày hiện nay còn tương đối ngắn và mang tính tổng hợp, phải luận giải được vai trò điều tiết ở góc độ lý thuyết.</p>	<p>Tác giả đã bổ sung</p>	<p>Trang 42-44, mục 2.1.6 và 2.1.7</p>
<p>Về cấu trúc trình bày nghiên cứu thực nghiệm: Tác giả chia các nghiên cứu thực nghiệm thành các nhóm theo chủ đề (phân cấp tài khóa – phát triển bền vững; đổi mới xanh; rủi ro địa chính trị). Cách phân nhóm này là hợp lý, tuy nhiên trước mỗi nhóm, cần có phần tổng quan xu hướng nghiên cứu để định hướng cho người đọc. Ngoài ra, kết thúc mỗi phần có thể tổng hợp</p>	<p>Tác giả đã bổ sung phần tổng quan xu hướng nghiên cứu ở trước mỗi phần, đồng thời bổ sung phần tổng hợp nghiên cứu cuối mỗi phần</p>	<p>Mục 2.2.1 và 2.2.2</p>

<p>các nghiên cứu được tiếp cận theo hướng nào, những điểm tương đồng và khác biệt.</p>		
<p>Về mức độ tổng hợp và so sánh các nghiên cứu: Hầu hết tác giả trình bày dạng mô tả nối tiếp, chưa thấy quan điểm học thuật khi tiến hành lược khảo. Tác giả có thể xem xét đưa vào so sánh kết quả trái chiều trong nghiên cứu và phân tích nguyên nhân khác biệt (Chẳng hạn khác biệt quốc gia, khác biệt giai đoạn nghiên cứu...). Điều này sẽ giúp làm nổi bật vấn đề nghiên cứu chưa thống nhất trong thực nghiệm, qua đó tăng tính thuyết phục cho đề tài.</p>	<p>Tác giả đã bổ sung phần so sánh kết quả của các nghiên cứu trong phần lược khảo</p>	<p>Trang 44-45, 51-52, 60, mục 2.2.1, 2.2.2</p>
<p>Về khoảng trống nghiên cứu: Mặc dù tác giả đã chỉ ra được một số khoảng trống nghiên cứu liên quan đến mối quan hệ giữa phân cấp tài khóa, phát triển bền vững, đổi mới xanh và rủi ro địa chính trị, tuy nhiên phần trình bày hiện nay còn mang tính liệt kê, chưa gắn kết chặt chẽ với nội dung tổng quan nghiên cứu thực nghiệm ở các mục trước. Các khoảng trống được nêu ra chưa làm rõ được chúng xuất phát từ nhóm nghiên cứu nào, do hạn chế về dữ liệu, phương pháp hay cách tiếp cận, cũng như ý nghĩa lý luận và thực tiễn của việc lấp đầy từng khoảng trống. Do đó, tác giả cần viết lại mục này theo hướng logic hơn, làm rõ mối liên hệ giữa các kết quả thực nghiệm còn chưa thống nhất với các khoảng trống được xác định, đồng thời nhấn mạnh rằng việc giải quyết các khoảng trống này sẽ đóng góp gì mới cho lý luận và thực tiễn về phân cấp tài khóa và phát triển bền vững, qua đó tạo cầu</p>	<p>Tác giả đã viết lại các khoảng trống nghiên cứu theo hướng logic hơn</p>	<p>Trang 61-63, Mục 2.3</p>

<p>nổi rõ ràng và thuyết phục hơn sang mô hình và giả thuyết nghiên cứu ở Chương 3.</p>		
<p>Phân lập luận cho các giả thuyết hiện nay còn chưa đồng đều về mức độ chặt chẽ, một số giả thuyết được trình bày chủ yếu dựa trên tổng hợp kết quả thực nghiệm, trong khi liên kết trực tiếp với các lý thuyết nền tảng đã trình bày ở Chương 2 chưa thật sự rõ ràng. Bên cạnh đó, đối với các giả thuyết về vai trò điều tiết của đổi mới xanh và rủi ro địa chính trị, tác giả cần làm rõ hơn cơ chế điều tiết dưới góc độ lý thuyết (ví dụ thông qua lý thuyết phân cấp tài khóa, lý thuyết tăng trưởng nội sinh, lý thuyết lựa chọn công và lý thuyết bất định), nhằm thể hiện rõ chuỗi logic lý thuyết – cơ chế tác động – giả thuyết nghiên cứu, qua đó tăng tính chặt chẽ khoa học và sự liên kết giữa Chương 2 và Chương 3.</p>	<p>Tác giả đã bổ sung phân lập luận cho các giả thuyết nghiên cứu gắn liền với các lý thuyết kinh tế đã trình bày ở chương 2</p>	<p>Trang 67-68, Mục 3.2.1</p>
<p>4.2.2: Tác giả đã xác định được các ngưỡng phân cấp tài khóa cụ thể đối với từng nhóm quốc gia và từng hình thức phân cấp. Tuy nhiên, phần này cần làm rõ hơn về ý nghĩa kinh tế của các ngưỡng phân cấp, cũng như sự khác biệt về cơ chế tác động trước và sau ngưỡng giữa nhóm quốc gia phát triển và đang phát triển. Ngoài ra, tác giả cần trình bày rõ hơn về độ tin cậy của các ngưỡng ước lượng nhằm tăng tính thuyết phục của kết quả thực nghiệm. (VD: Nên thêm 1 ý “đặc thù nhóm nước” (năng lực thể chế/giám sát/nguồn thu địa phương) để làm rõ vì sao nhóm đang phát triển lại ra chữ U).</p>	<p>Tác giả đã giải thích rõ hơn ý nghĩa kinh tế của mức ngưỡng phân cấp tài khóa ở 2 nhóm quốc gia nghiên cứu</p>	<p>Trang 118-119, Mục 4.2.2</p>

<p>4.2.3: Tác giả đã bước đầu làm rõ được vai trò điều tiết của hai yếu tố này trong mối quan hệ giữa phân cấp tài khóa và phát triển bền vững, đồng thời chỉ ra sự khác biệt đáng kể giữa hai nhóm quốc gia. Tuy nhiên, việc diễn giải kết quả hiện nay vẫn chủ yếu dựa trên dấu của các hệ số tương tác, trong khi cơ chế điều tiết và cường độ tác động trong các bối cảnh khác nhau chưa được phân tích sâu. Tác giả cần bổ sung phân tích tác động cận biên hoặc thảo luận rõ hơn về ý nghĩa chính sách của vai trò điều tiết, đặc biệt đối với những kết quả có dấu hiệu khác biệt hoặc nghịch chiều giữa các nhóm quốc gia. (VD: RRĐCT “cản trở” PTBV ở nhóm phát triển nhưng lại “thúc đẩy” ở nhóm đang phát triển. - > Cơ chế nào?)</p>	<p>Tác giả đã bổ sung trong phần thảo luận kết quả nghiên cứu</p>	<p>Trang 130-132, mục 4.2.3</p>
<p>5.1: Kết luận: Phần kết luận đã hệ thống lại tương đối đầy đủ các kết quả chính của luận án, bám sát mục tiêu và câu hỏi nghiên cứu đã đề ra. Tác giả đã làm rõ được tác động của phân cấp tài khóa đến phát triển bền vững, mối quan hệ phi tuyến cũng như vai trò điều tiết của đổi mới xanh và rủi ro địa chính trị tại hai nhóm quốc gia. Tuy nhiên, phần này hiện vẫn thiên về tóm lược kết quả theo từng mô hình, trong khi chưa làm nổi bật đầy đủ các phát hiện mang tính tổng hợp và đóng góp cốt lõi của luận án. Tác giả cần nhấn mạnh rõ hơn đâu là những kết luận mới so với các nghiên cứu trước, đặc biệt là sự khác biệt về cơ chế tác động giữa nhóm quốc gia phát triển và đang phát triển, cũng như ý nghĩa khoa học của việc phát hiện mối quan hệ phi</p>	<p>Tác giả đã điều chỉnh và bổ sung</p>	<p>Trang 136-139, Mục 5.1</p>

tuyển và vai trò điều tiết trong cùng một khuôn khổ phân tích.		
5.2.2: Các khuyến nghị hiện nay còn thiên về định hướng chung, trong khi chưa làm rõ đủ cơ chế phối hợp giữa chính sách tài khóa phân cấp và chính sách thúc đẩy đổi mới xanh. Tác giả cần cụ thể hóa hơn vai trò của từng cấp chính quyền trong việc thiết kế và triển khai các chính sách đổi mới xanh, cũng như làm rõ mối liên hệ giữa đầu tư cho đổi mới xanh và việc cải thiện hiệu quả sử dụng ngân sách địa phương.	Tác giả đã điều chỉnh phần hàm ý chính sách	Trang 143-145, mục 5.2.2
Về hình thức <ul style="list-style-type: none"> • Còn một số lỗi chính tả: Phát triển “về vững” (Trang 10); • Bảng từ viết tắt còn thiếu, đặc biệt những từ viết tắt Tiếng Anh. 	Tác giả đã rà soát lỗi chính tả và các từ viết tắt	
IV. Góp ý của Phản biện 3: PGS. TS. Trần Thị Xuân Hương		
Lý do chọn đề tài: Tác giả cần trình bày tiêu đề bối cảnh nghiên cứu và bối cảnh thực tiễn một cách rõ ràng, tránh dài dòng để từ đó lựa chọn đề tài. Phần này tác giả cần trình bày xu hướng nghiên cứu trên thế giới, từ đó rút ra kết luận cho sự lựa chọn đề tài nêu trên cũng như lý do chọn 19 quốc gia phát triển và 12 đang phát triển (trong đó có Việt Nam).	Tác giả đã điều chỉnh phần lý do chọn đề tài. Phần lý do chọn mẫu nghiên cứu được tác giả trình bày chi tiết trong mục 3.3	Trang 1-2, mục 1.1
Cần xem xét mục tiêu cụ thể số hai. Các câu hỏi cần thống nhất với thứ tự của mục tiêu nghiên cứu.	Tác giả đã điều chỉnh lại thứ tự câu hỏi nghiên cứu phù hợp với mục tiêu nghiên cứu	Trang 4, Mục 1.2.2

<p>Mục 1.3.2: Cần trình bày lý do lựa chọn 31 quốc gia, trong đó 19 quốc gia phát triển và 12 quốc gia đang phát triển; cần quan tâm đến đặc thù giữa hai nhóm quốc gia nêu trên.</p>	<p>Việc lựa chọn 31 quốc gia nghiên cứu được tác giả lý giải trong mục 3.3</p>	<p>Trang 79, mục 3.3</p>
<p>Chương 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Các lược khảo nghiên cứu cần hướng đến các xu hướng nghiên cứu, hướng đến tìm ra giới hạn ngưỡng (hình chữ U) cho tác động của PCTC đến PTBV. • Mặt khác vấn đề lựa chọn ĐMX và RRĐCT với vai trò điều tiết mối quan hệ tác động của PCTC đến PTBV trong khi có thể có các vấn đề khác như tài chính xanh, chuyển đổi xanh, và các loại rủi ro khác có thể cần được xem xét. • Khoảng trống nghiên cứu cần viết lại rõ hơn, đây là cơ sở lựa chọn mục tiêu và phương pháp nghiên cứu. Bên cạnh đó phần đóng góp mới của luận án tại trang 59-60 có thể không phù hợp ở vị trí này vì tác giả đã trình bày trong chương 1. 	<p>Tác giả đã bổ sung xu hướng nghiên cứu tại mỗi phần tổng quan nghiên cứu</p> <p>Do giới hạn về phạm vi nghiên cứu về nội dung, tác giả sẽ đưa những yếu tố này vào phần hạn chế của nghiên cứu</p> <p>Tác giả đã viết lại phần khoảng trống NC</p>	<p>Trang 44-46, 52, mục 2.2</p> <p>Trang 157-158, mục 5.3</p> <p>Trang 61-63, mục 2.3</p>
<p>Chương 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tác giả bổ sung cơ sở lý thuyết để phát triển giả thuyết nghiên cứu. • Tác giả trình bày rõ cơ sở lựa chọn 3 mô hình nghiên cứu, giả thuyết nghiên cứu, lựa chọn biến cách tính toán biến cần trình bày công thức đầy đủ trong chương 2. 	<p>Tác giả đã bổ sung cơ sở lý thuyết</p> <p>Tác giả đã trình bày những vấn đề này trong chương 3. Mô hình và PPNC</p>	<p>Trang 67-68, mục 3.2.1</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Mục 3.3 Phương pháp nghiên cứu: Cần trình bày rõ ràng và đầy đủ cụ thể các tiếp cận phương pháp định tính khá đơn giản và ứng dụng cụ thể trong từng mục tiêu nghiên cứu như thế nào? • Về phương pháp định lượng tác giả cần phân tích, lý giải cho sự lựa chọn các phương pháp Bayes và SGMM cùng các kiểm định cần thiết. 	<p>Tác giả đã viết lại phần phương pháp nghiên cứu phù hợp với góp ý của Cô.</p> <p>Tác giả đã bổ sung phần giải thích lý do lựa chọn Bayes và SGMM.</p>	<p>Trang 77-78, mục 3.3</p> <p>Trang 79, mục 3.3</p>
<p>Chương 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Các hình cần có đầy đủ thông tin để người đọc dễ hiểu. • Cần thống nhất các bảng trích xuất từ Stata 17. • Cần gia tăng thảo luận kết quả nghiên cứu gắn với các nghiên cứu trước và lý thuyết, kiểm định các giả thuyết nghiên cứu. • Nên chăng quan tâm cú sốc tài chính tác động từ RRĐCT đến yêu cầu nghiên cứu của luận án. 	<p>- Tác giả đã bổ sung thông tin các hình, thống nhất các bảng.</p> <p>- Tác giả đã bổ sung thảo luận kết quả NC</p> <p>- Trong luận án này, tác giả chủ yếu tập trung phân tích tác động trực tiếp và gián tiếp của phân cấp tài khóa đến phát triển bền vững, trong đó rủi ro địa chính trị được tiếp cận như một biến điều tiết (moderating variable) nhằm phản ánh mức độ bất ổn môi trường vĩ mô, hơn là đi sâu vào cơ chế</p>	

<ul style="list-style-type: none"> Kết quả nghiên cứu trái ngược so với các nghiên cứu trước thì tác giả cần giải thích rõ hơn. 	lan truyền thông qua các cú sốc tài chính. - Tác giả đã giải thích các kết quả trái chiều bằng các lý thuyết	
--	---	--

V. Góp ý của Ủy viên: PGS. TS. Phan Thị Hằng Nga

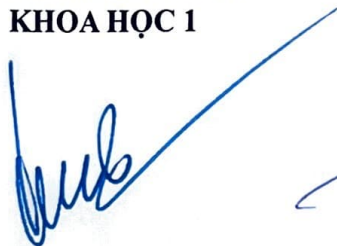
Làm rõ hơn về sự cần thiết về mặt thực tiễn.	Tác giả đã bổ sung	Trang 1-2, mục 1.1
Những điểm mới cần luận giải về mặt bản chất kinh tế.	Tác giả đã điều chỉnh	Trang 6-8, mục 1.5.2
Dữ liệu nghiên cứu cần cập nhật thêm 2024 (hiện chỉ dừng đến 2022) → nếu không thu thập được thì cần đưa vào hạn chế của đề tài.	Đến thời điểm hiện tại, dữ liệu của biến PCTK – một biến quan trọng của luận án vẫn dừng lại ở năm 2022, do đó tác giả đã đưa phần này vào hạn chế của nghiên cứu	
Cuối mục 2.2.4 cần kẻ bảng thống kê các nghiên cứu trước.	Tác giả đã tổng hợp trong phần phụ lục I	
Phân đánh giá, bàn luận các kết quả nghiên cứu cần gia cố thêm gắn với thực tiễn của mẫu nghiên cứu (đặc biệt cho Việt Nam).	Tác giả đã bổ sung	
Rà soát lỗi diễn đạt, một số câu còn dài và lặp ý, đặc biệt ở Chương 2 và Chương 5.	Tác giả đã rà soát và chỉnh sửa	
Nên chuẩn hóa thống nhất theo một chuẩn (APA/Harvard), rà trùng lặp và làm sạch toàn bộ danh mục tài liệu tham khảo.	Tác giả đã rà soát và điều chỉnh	

VI. Góp ý của Ủy viên: PGS. TS. Nguyễn Hồng Thắng

Về biến tương tác: Luận án có các biến tương tác cấp hai: (PKTKĐMX) đo lường tác động của phân cấp tài khóa lên phát triển bền vững bị chi	Trọng tâm của nghiên cứu là các biến tương tác cấp 2. Biến tương tác cấp	
--	--	--

<p><i>phối bởi mức độ đổi mới xanh; (PKTKRRĐCT)</i> đo lường mức độ mà tác động của phân cấp tài khóa lên phát triển bền vững bị thay đổi bởi mức độ rủi ro địa chính trị. Thế còn biến tương tác cấp ba: (PKTKĐMXRRĐCT) đo lường tác động của phân cấp tài khóa lên phát triển bền vững trong bối cảnh đổi mới xanh và rủi ro địa chính trị xảy ra đồng thời? Đây là trọng tâm nghiên cứu của Luận án?</p>	<p>3 không đề cập trong luận án, một phần đến từ việc thiếu khung lý thuyết để diễn giải tác động này. Nội dung này cũng được tác giả đưa vào hạn chế nghiên cứu.</p>	
<p>VII. Góp ý của Ủy viên thư ký: TS. Nguyễn Thị Hoa</p>		
<p>Nhấn mạnh hơn cơ chế tác động giữa phân cấp tài khóa, đổi mới xanh và phát triển bền vững khi diễn giải kết quả nghiên cứu.</p>	<p>Tác giả đã bổ sung cơ chế tác động</p>	<p>Trang 108, 109, 112, 114, mục 4.2</p>
<p>Làm rõ hơn cách diễn giải kết quả trong bối cảnh xuất hiện cú sốc rủi ro địa chính trị năm 2022.</p>	<p>Việc nhấn mạnh một cú sốc riêng lẻ có thể làm giảm tính khái quát của kết quả nghiên cứu, trong khi mục tiêu của luận án là hướng tới các hàm ý chính sách có giá trị dài hạn. Do đó, tác giả xin phép giữ nguyên cách diễn giải kết quả như hiện tại để đảm bảo tính nhất quán giữa mục tiêu nghiên cứu, phương pháp và kết quả đạt được.</p>	
<p>Tăng cường diễn giải ý nghĩa kinh tế và hàm ý chính sách của các kết quả định lượng, đặc biệt là sự khác biệt giữa nhóm quốc gia phát triển và đang phát triển.</p>	<p>Tác giả đã điều chỉnh và bổ sung phần diễn giải kết quả nghiên cứu</p>	<p>Trang 145-152, mục 5.2.3</p>

**ĐỒNG HƯỚNG DẪN
KHOA HỌC 1**

PGS. TS. LÊ HÙNG SƠN

**ĐỒNG HƯỚNG DẪN
KHOA HỌC 2**

PGS. TS. TRẦN THỊ KIM OANH NGUYỄN THỊ HỒNG HÀ

NGHIÊN CỨU SINH

CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG

PGS. TS. PHẠM TIÊN ĐẠT

THƯ KÝ HỘI ĐỒNG

TS. NGUYỄN THỊ HOA